

Aktuální insolvenční judikatura

6.12.2019

Vedlejší účastník. Vstup na místo původního věřitele.

- I. Přihlášený věřitel zásadně má jako vedlejší účastník řízení na straně popírajícího insolvenčního správce (žalobce či žalovaného) právní zájem na výsledku řízení ve sporu o pravost, výši či pořadí přihlášené pohledávky jiného přihlášeného věřitele.

II. Ustanovení § 19 věty druhé IZ, podle něhož nabyvatel pohledávky vstupuje na místo původního věřitele i do incidenčních sporů, které se týkají jím nabyté pohledávky, se neuplatní u vedlejšího účastenství (§ 93 o.s.ř.).

Usnesení NS ze dne 21.3.2019, sen. zn. 29 ICdo 65/2017

- § 16 IZ. ve znění do 18.09.2016, § 18 odst. 1 IZ. ve znění do 18.09.2016, § 19 IZ. ve znění do 18.09.2016

Vedlejší účastník. Zástavní věřitel.

- Zástavní věřitel, jemuž dal zástavní a osobní dlužník do zástavy svou pohledávku za insolvenčním dlužníkem, přihlášenou do insolvenčního řízení, má ve smyslu § 93 odst. 1 o. s. ř. právní zájem na výsledku incidenčního sporu, v němž se insolvenční správce domáhá určení, že přihlášený věřitel (zástavní a osobní dlužník) takovou pohledávku vůči insolvenčnímu dlužníku nemá. **Usnesení NS ze dne 30.9.2019, sen.zn. 29 ICdo 104/2019**

Spor o náhradu škody vůči správci. Příslušnost.

- Spor o náhradu škody, kterou měl způsobit žalobci insolvenční správce dlužníka tím, že neoprávněně sepsal věc do majetkové podstaty dlužníka (respektive tuto věc včas nevyňal z majetkové podstaty dlužníka), není sporem o náhradu škody nebo jiné majetkové újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu [§ 7a písm. d) IZ]; věcně příslušným k projednání takového sporu je okresní soud. **Rozsudek NS ze dne 28.8.2019, sen.zn. 29 Cdo 843/2018**

Přerušeni incidentu

- Řízení o žalobě na určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky v insolvenční zpravidla nelze přerušit podle ustanovení § 110 o. s. ř.
Usnesení NS z 29.8.2019, sen.zn. 29 NSCR 109/2017

Neúčinnost doručení

- V poměrech upravených pravidly doručování podle insolvenčního zákona lze podle ustanovení § 50d o. s. ř. vyslovit pouze neúčinnost zvláštního způsobu doručení písemnosti ve smyslu § 75 odst. 1 insolvenčního zákona. Rozhodnout podle § 50d o. s. ř. o neúčinnosti doručení soudní písemnosti v insolvenčním řízení vyhláškou (ve smyslu § 71 insolvenčního zákona) je pojmově vyloučeno; předmětné ustanovení není na tento způsob doručení aplikovatelné ani přiměřeně.
- **Rozsudek NS ze dne 29.8.2019, sen.zn. 29 ICdo 154/2017**

Rozhodování o pravomoci soudu

- Proti usnesení, kterým soud zamítl námitku nedostatku své pravomoci a návrh na zastavení řízení dle § 104 odst. 1 o. s. ř. a postoupení věci příslušnému orgánu, není odvolání přípustné.
- Vazba § 103 o. s. ř. a § 104 odst. 1 věta první o. s. ř. nesměřuje k tomu, aby byla otázka pravomoci soudu definitivně vyřešena jiným rozhodnutím, než kterým se řízení končí, ledaže právní předpis stanoví jiný postup vedoucí k závaznému vyřešení takové otázky. **Usnesení NS ze dne 5.3.2019 sp.zn. 30 Cdo 3853/2017**

Poctivost. Nedbalost.

- Souhrnné hodnocení jednotlivých „nedbalostí“ dlužníka může založit (i ve spojení s dalším chováním dlužníka v průběhu insolvenčního řízení) „důvodný předpoklad“ insolvenčního soudu, že oddlužením je sledován nepoctivý „záměr“. **Usnesení NS ze dne 30.1.2019, sen.zn. 29 NSCR 41/2017**
- § 395, 418 IZ.

Nový závazek dlužníkův. Kritérium 30%

- Jsou-li naplněny podmínky ustanovení § 418 odst. 1 písm. c/ IZ (ve znění účinném do 30. června 2017), je povinností insolvenčního soudu rozhodnout o zrušení oddlužení a prohlásit konkurs na majetek dlužníka, přičemž není podstatné, zda by v případě pokračování oddlužení nezajištění věřitelé dlužníka obdrželi alespoň 30 % zjištěných pohledávek. **Usnesení NS ze dne 28.8.2019, sen.zn. 29 NSCR 10/2018**

Nepoctivý záměr. Darovací smlouva.

- Ze samotné okolnosti, že dlužník uzavřel s třetí osobou darovací smlouvu, na jejímž základě získá „pro účely schváleného oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty“ peněžní prostředky, z nichž bude možné uspokojit právě a jen 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, ještě nelze usuzovat na nepoctivý záměr dlužníka. **Usnesení NS z 29.8.2019, sen.zn. 29 NSCR 140/2017**

Seznam majetku. Hyperocha. Zajištění.

- Neuvede-li dlužník majetek zajišťující pohledávku přihlášeného věřitele, jehož pohledávka je (následně) zjištěna jako zajištěná, v seznamu majetku, uplatní se u případné hyperochy (přebytku ze zpeněžení zajištění) z tohoto majetku postup podle § 412 odst. 1 písm. b/ IZ, tj. zbylý výtěžek bude použit k mimořádným splátkám nezajištěným věřitelům nad rámec splátkového kalendáře. **Usnesení NS ze dne 19.12.2018, sen.zn. 29 NSČR 79/2018**
- § 408 odst. 3 IZ, § 409 odst. 3 IZ. § 412 odst. 1 písm. b) IZ

Odměna správce. Splátkový kalendář. Zpeněžení zajištění. § 38 IZ

- Jestliže výše výtěžku zpeněžení zajištěného majetku při řešení úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře umožňuje uhradit celou zjištěnou zajištěnou pohledávku jediného zajištěného věřitele i náklady spojené se správou a zpeněžením tohoto majetku i odměnu insolvenčního správce, je základem pro výpočet této odměny insolvenčního správce ve smyslu § 1 odst. 2 vyhl. č. 313/2007 Sb. pouze částka určená k vydání zajištěnému věřiteli. Ustanovení § 1 odst. 1 věty druhé vyhl. č. 313/2007 Sb. se v takovém případě neuplatní.
 - **4 VSOL 373/2018 (KSBR 31 INS 16306/2016) 29.8.2018**
 - **GP VS 6/2019**

Odměna exekutora. Sporné. NS x ÚS viz níže

- Vyhláška č. 330/2001 Sb. minimální paušální výši odměny za provedení exekuce bez ohledu na výši plnění vymoženého exekutorem nestanoví, proto nevymohl-li exekutor ničeho na vymáhanou peněžitou pohledávku, nenáleží mu odměna za provedení exekuce.
- Rozsudek ze 14.3.2018, **14 VSOL 35/2018 (45 ICm 2356/2017, KSOS 34 INS 24466/2016)**
- GP VS 6/2019

odměna exekutora ÚS x NS viz 101 VSPH 384/2019

- judikatura Nejvyššího soudu ČR zastávající stanovisko, že pohledávka z titulu náhrady nákladů exekuce co do odměny soudního exekutora vzniká až v okamžiku, kdy soudní exekutor vymohl při provádění exekuce pohledávku nebo její část (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. října 2014, sp. zn. 21 Cdo 3182/2014, či rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. července 2017, sp. zn. 29 ICdo 56/2015) **byla překonána rozhodovací praxí Ústavního soudu ČR**, který ve svých nálezech přijal opakovaně závěr, že soudní exekutor má vůči povinnému, který se stal dlužníkem v insolvenčním řízení, nárok na náhradu nákladů exekuce zahrnující jak odměnu tak náhradu hotových výdajů v právním předpisu stanovené minimální výši již v okamžiku, kdy bylo vůči povinnému insolvenční řízení zahájeno, a to bez ohledu na to, že jím do doby zahájení insolvenčního řízení nebylo v rámci exekuce vymoženo žádné plnění (viz např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 1. července 2016, sp. zn. IV. ÚS 3250/2014, nález Ústavního soudu ČR ze dne 18. července 2017, sp. zn. III. ÚS 1731/2016, či nález Ústavního soudu ČR ze dne 15. května 2018, sp. zn. IV. ÚS 2881/2017).

Osvobození od placení zbytku dluhů. § 415 IZ

- Skutečnost, že dlužnice pracovala jen na zkrácený úvazek a z tohoto důvodu dosáhla jen takové výše příjmu, která není postižitelná výkonem rozhodnutí či exekucí, není sama o sobě okolností zaviněnou dlužnicí, v jejímž důsledku by nebylo dosaženo požadované hodnoty plnění pro nezajištěné věřitele při oddlužení dlužnice zpeněžením majetkové podstaty (§ 415 I. Z.). **Usnesení VS ze dne 12. 2. 2019, sen.zn. 4 VSOL 39/2019 (KSOS 39 INS 37355/2013)**
-
- GP VS 6/2019

Osvobození. Přihlášení pohledávky pravomocně zamítnuté do insolvenčního řízení.

- Účinky osvobození od placení pohledávek se ve smyslu ustanovení § 414 odst. 1 a 2 IZ vztahují i na věřitele, který svou pohledávku nepřihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka proto, že před rozhodnutím o úpadku soud jeho žalobu o zaplacení této pohledávky dlužníkem pravomocně zamítl. **Usnesení NS ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2755/2018**
- Pozn. - Poř. č. 3 kolegia NS 4/2019

Osvobození dlužníka. Zajištěný věřitel požádal o zpeněžení. § 414 ve znění do 31.5.2019

- Ustanovení § 414 odst. 4 IZ ve znění účinném do 31. 5. 2019 se vztahuje též na případy, kdy zajištěný věřitel po schválení oddlužení požádal o zpeněžení majetku sloužícího k zajištění pohledávky, avšak k jeho zpeněžení po dobu trvání účinků oddlužení nedošlo. **Usnesení VS ze dne 18. 3. 2019, sen.zn. 4 VSPH 221/2019-A-12 (KSUL 71 INS 18524/2018)**
-
- GP VS 6/2019

Osvobození od nepřihlášených pohledávek.

- Pro pohledávky uvedené v § 416 odst. 1 IZ platí výluka z účinků osvobození dlužníka od placení dluhů bez ohledu na to, zda je věřitel předtím přihlásil do insolvenčního řízení. **Usnesení NS ze dne 10.10.2019, sen.zn. 29 Cdo 2153/2018**

Postižní právo pojistitele

- Postižní právo pojistitele vůči pojištěnému ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. není nárokem na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 416 IZ ohledně takové pohledávky pojistitele se neuplatní výluka z účinků osvobození dlužníka (pojištěného) od placení zbytku dluhů popsaná v § 416 IZ ani tehdy, jestliže pojištěný způsobil osobě, které pojistitel za něj plnil, škodu úmyslně. **Usnesení NS ze dne 10.10.2019, sen.zn. 29 Cdo 4789/2018**

Zpeněžení. Žádost zajištěného věřitele. § 408 IZ ve znění do 31.5.2019

- Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se i bez žádosti zajištěného věřitele pravidelně zpeněžuje majetek, který slouží k zajištění; žádosti zajištěného věřitele je třeba jen v případě, jestliže
 - 1/zpeněžením ostatního majetku dojde k plnému uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů
 - 2/anebo jestliže zajištěná pohledávka zjevně přesahuje hodnotu zajištění. **Usnesení VS ze dne 11. 9. 2018, sen.zn. 1 VSPH 997/2018 (KSPH 63 INS 8272/2016-B-32),**
-
- GP VS 6/2019

§ 410 odst. 5 ve znění od 1.6.2019 - Popření pohledávky věřitele dlužníkem má za trvání účinků schválení oddlužení tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem.....

- Ustanovení § 410 odst. 2 věty první zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 30. 6. 2017, v části vyjádřené slovem "nezajištěného", bylo v rozporu s čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky. **Nález pléna ÚS ze dne 2.7.2019 sp.zn. Pl. ÚS 2/19 (223/2019 Sb.)**

III. ÚS 3289/17 ze dne 23.9.2019

- Usneseními Nejvyššího soudu ze dne 27. července 2017 č. j. 29 ICdo 91/2015-56, Vrchního soudu v Praze ze dne 1. června 2015 č. j. 101 VSPH 236/2015-41 a Krajského soudu v Plzni ze dne 25. února 2015 č. j. 129 ICm 758/2015-27 (KSPL 29 INS 26500/2014) bylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a princip rovnosti účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky.
- II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. července 2017 č. j. 29 ICdo 91/2015-56, Vrchního soudu v Praze ze dne 1. června 2015 č. j. 101 VSPH 236/2015-41 a Krajského soudu v Plzni ze dne 25. února 2015 č. j. 129 ICm 758/2015-27 (KSPL 29 INS 26500/2014) se ruší.

Z odůvodnění III. ÚS 3289/17

- Ústavní soud pokládá za potřebné dodat, že si je vědom toho, že samotné **insolvenční řízení již bylo pravomocně skončeno** a že jeho "znovuotevření" již patrně možné není; v tomto ohledu však nijak nemíní další postup obecných soudů předjímat, a je tudíž plně na nich, jak se s nastalou (patrně komplikovanou) procesní situací (ať již jde o incidenční, tak samotné insolvenční řízení) vypořádají. Konečně této možnosti si musely být obecné soudy vědomy, když vytrvale nereagovaly na podnět stěžovatele, aby iniciovaly postup přezkumu ústavnosti předmětného ustanovení insolvenčního zákona.

Ke kasaci napadených rozhodnutí Ústavní soud přistoupil proto, že vyslovení jejich neústavnosti může mít pro stěžovatele význam alespoň z hlediska případné náhrady škody podle § 7 a násl. zákona č. [82/1998 Sb.](#), o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992 Sb.](#), o notářích a jejich činnosti

- Pozn. **Původním rozhodnutím pravomocně odmítnuta žaloba na určení, že není po právu vykonatelná zajištěná pohledávka věřitele**

Dlužník oddlužení prosadí

• 1/

- **Schůze věřitelů** svolaná rozhodnutím o úpadku, s nímž insolvenční soud spojil (v souladu s ustanovením § 148 odst. 3 insolvenčního zákona) i rozhodnutí, jímž dlužníku povolil oddlužení (rozhodnutí o způsobu řešení úpadku), **není oprávněna** přijímat usnesení o způsobu řešení dlužníkovy úpadku **konkursem**; jestliže tak přesto učiní, jde o usnesení přijaté mimo rámec pravomocí, které schůze věřitelů může při oddlužení vykonávat podle insolvenčního zákona, které nemá (též proto že o způsobu řešení úpadku předtím již rozhodl insolvenční soud tím, že povolil oddlužení) **žádné právní účinky**.

Splátky, nebo zpeněžení?

- 2/

- Rozhodne-li o způsobu oddlužení schůze věřitelů, insolvenční soud již nepřezkoumává, zda je zvolený způsob oddlužení pro věřitele či dlužníka výhodný, není právně významné, zda dlužník prosazoval jiný než přijatý způsob oddlužení a insolvenční soud není oprávněn rozhodnutí schůze věřitelů o způsobu oddlužení měnit. Posuzuje jen to, zda v průběhu řízení nevyšly najevo skutečnosti, které by jinak činily oddlužení nepřípustným (§ 405 odst. 1 insolvenčního zákona)

Prostá většina věřitelů. Přípustnost odvolání.

• 3/

- Ten způsob oddlužení, o kterém věřitelé (s hlasovacími právy) hlasují (na schůzi věřitelů) jako o prvním (lhostejno v jakém pořadí), dosáhne **prosté většiny** hlasů nezajištěných věřitelů počítané podle výše jejich pohledávek (§ 402 odst. 3 IZ) [schůze věřitelů přijala rozhodnutí o způsobu oddlužení]. V takovém případě nemá právo se odvolat proti usnesení, jímž insolvenční soud schválí oddlužení tímto způsobem, žádný z věřitelů, který hlasoval pro přijetí způsobu oddlužení. **Odvolání může podat každý z věřitelů, který hlasoval proti přijetí tohoto způsobu oddlužení. Usnesení NS ze dne 19.6.2018, sen.zn. 29 NSČR 114/2016**

ÚSTAVNÍ SOUD

- Ve věci KSLB 57 INS 12327/2017 – odvolání proti schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty – usnesením VSP 1 VSPH 2181/2017 odvolací řízení přerušeno a podán návrh na zrušení § 402 odst. 3, 5 a § 406 odst. 4 IZ
- **Viz návrh zamítnut usnesením ze dne 5.3.2019, sp.zn. Pl ÚS 36/18**

Z odůvodnění ÚS 9l. 36/18

- příslušnou prostou většinou se rozumí prostá většina z hlasů všech nezajištěných věřitelů počítaná podle výše jejich pohledávek, což vláda dokládá i stejným výkladem daného ustanovení v komentáři HÁSOVÁ, J., MORAVEC, T. a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018.
- **Tento výklad odpovídá požadavkům ústavnosti (viz bod 39 usnesení)**
- Pozn. rozhoduje-li o způsobu oddlužení soud, měl by své rozhodnutí náležitě odůvodnit, jinak je „ústavně napadnutelné“

Exekuce dle Ústavního soudu

- Je povinností obecných soudů zastavit výkon rozhodnutí (exekuci) podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. v případech, v nichž by výkon rozhodnutí z důvodů zásadních vad exekučního titulu vedl ke zjevné nespravedlnosti. **Nález ze dne 1.4.2019, sp.zn. II. ÚS 3194/18**

Závěry nálezu II. ÚS 3194/18 se ve sporu o pohledávku neuplatní

- V incidenčním sporu není posuzována otázka možnosti pokračování v exekučním řízení, ale je zkoumána pravost vykonatelné pohledávky přihlášené v insolvenčním řízení, přičemž její přezkum je zde mj. omezen mantinely kogentního § 199 IZ.
- V § 199 odst. 2 IZ je formulován jednoznačný zákaz znovu se při přezkumu vykonatelné pohledávky zabývat jejím právním posouzením, byl-li již nárok předmětem právního posouzení v rámci titulu, který vykonatelnost pohledávky založil. **Rozsudek VSP ze dne 14.11.2019, sp.zn. 101 VSPH 620/2019**

Po předchozím zrušení schváleného oddlužení nový splátkový kalendář - 60 měsíců, nebo méně?

- Právní titul pro platby, které byly činěny ze strany dlužníka a dárců na základě usnesení (č. j. KSPH 35 INS 6033/2013-B-17 ze dne 9. 4. 2014), se nezměnil podáním odvolání proti tomuto usnesení, a to až do doby vydání usnesení odvolacího soudu (č. j. 3 VSPH 1337/2014-B-2 ze dne 9. 7. 2014). Je proto mylná představa dlužníka, že po dobu uvedeného odvolacího řízení nebyl dán důvod pro zmíněné platby. **Usnesení VS ze dne 25.10.2019, sen.zn. 1 VSPH 1319/2019**
- Diskuse v úseku

Předlužení. Stačí jeden věřitel.

- Předpokladem pro zjištění úpadku dlužníka ve formě předlužení k návrhu věřitele není osvědčení existence další osoby se splatnou pohledávkou vůči dlužníku; insolvenční návrhovatel je povinen doložit existenci své splatné pohledávky a osvědčit úpadek dlužníka.

Usnesení NS ze dne 31.7.2019, sen. zn. 29 NSCR 206/2017

Zrušení konkurzu. Výmaz právnické osoby. Veřejný rejstřík.

- K návrhu na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku podle § 82 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, není návrhovatel povinen předložit souhlas správce daně podle § 238 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu. **Usnesení NS ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2143/2017**
- § 311,312 IZ

Námítky. Nároky bývalého správce.

- Bývalý insolvenční správce s dosud neuspokojenými pohledávkami za majetkovou podstatou je ve smyslu § 298 odst. 3 věty první IZ věřitelem, který může v určené lhůtě podat námítky proti návrhu insolvenčního správce na vydání výtěžku zpeněžení. Insolvenční soud je povinen jeho včasné námítky projednat u jednání (§ 298 odst. 3 věta druhá IZ).
Ustanovení § 298 odst. 3 insolvenčního zákona nelze vykládat tak, že jde (pouze) o „přihlášené věřitele“. **Usnesení NS ze dne 31.1.2019, sen.zn. 29 NSCR 29/2017**
- § 168 odst. 2 písm. a) IZ. ve znění do 30.06.2017, § 298 IZ. ve znění do 30.06.2017

Insolvenční řízení. Úroky.

- Tvoří-li majetkovou podstatu jen předmět zajištění, nejde v konkursu při jeho zpeněžení jednou smlouvou o zpeněžení „**jen jedinou smlouvou**“ ve smyslu ustanovení § 292 insolvenčního zákona. Zajištěnému věřiteli již proto nevzniká právo na úročení pohledávky podle ustanovení § 171 odst. 2 insolvenčního zákona. **Usnesení NS ze dne 31.7.2019, sen. zn. 29 NSČR 124/2018**
- § 171, 290, 292 IZ

Insolvenční správce. Zpeněžení. Zástavní právo. Exekuce.

- Byl-li majetek tvořící předmět zajištění (zástavu) v souladu se zákonem zpeněžen v exekučním řízení a byl-li dosažený výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 o. s. ř., nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli. **Usnesení NS ze dne 29.7.2019, sen.zn. 29 NSCR 180/2017**
- § 298 IZ

Pozdní námitky

- Slovnímu spojení "k později podaným námitkám" (k nimž se nepřihlíží) je třeba podřadit také další námitky (obsahově odlišné) uplatněné totožnou osobou po lhůtě dle § 298 odst. 3 IZ. **Usnesení NS ze dne 29.8.2019, sen.zn. 29 NSCR 141/2017**

Reorganizace. Konkurs. Zamítnutí reorganizačního plánu.

- Přeměnit reorganizaci v konkurs v době po předložení reorganizačního plánu lze pouze po zamítnutí reorganizačního plánu a poté, co dalším oprávněným osobám marně uplyne lhůta k předložení (jiného) reorganizačního plánu.
- Je-li dlužník zcela omezen v nakládání s majetkem v majetkové podstatě, je pro přeměnu reorganizace v konkurs z důvodu, že dlužník neplatí řádně a včas úroky podle § 171 odst. 4 IZ, nebo v podstatném rozsahu neplní své jiné splatné peněžité závazky (podle § 363 odst. 1 písm. e/ IZ), podstatné porovnání výše dotčených pohledávek a zůstatku finančních prostředků v majetkové podstatě. **Usnesení NS ze dne 27. 6. 2018, sen. zn. 29 NSČR 15/2016**
- § 171, 363 IZ

Reorganizace. Přerušování řízení. Zpětvzetí žaloby.

- Účinností reorganizačního plánu zaniká v souladu s ustanovením § 356 odst. 1 IZ i příslušenství pohledávky, kterou by věřitel (žalobce) musel uplatnit v insolvenčním řízení vůči dlužníku (žalovanému) přihláškou, tvořené náklady řízení, které si věřitel v souvislosti se soudním uplatněním pohledávky předtím platil (ve shodě s § 140 odst. 1 o.s.ř.) ze svého; právo na náhradu těchto nákladů proto již věřiteli (žalobci) nelze v příslušném soudním řízení přiznat. Skutečnost, že před právní mocí rozhodnutí soudu o náhradě těchto nákladů (podle § 142 o. s. ř. nebo podle § 146 o. s. ř.) nemohl věřitel (žalobce) toto příslušenství přihlásit do insolvenčního řízení, nemá na uvedený závěr žádného vlivu.
- Ani tam, kde se účinností rozhodnutí o úpadku dlužníka (žalovaného) v souladu s ustanovením § 140a odst. 1 věty první IZ přerušuje soudní řízení o pohledávkách a jiných právech týkajících se majetkové podstaty, které mají být v insolvenčním řízení uplatněny přihláškou, nebo na které se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášené, anebo o pohledávkách, které se v insolvenčním řízení neuspokojují (§ 170 IZ), nebrání zákaz pokračování v přerušovaném řízení formulovaný v § 140a odst. 1 větě druhé IZ tomu, aby žalobce (jiný navrhovatel) učinil dispozitivní úkon směřující k ukončení řízení, tedy aby vzal žalobu (jiný návrh na zahájení řízení) zcela nebo zčásti zpět a aby soud o takovém dispozitivním úkonu rozhodl přesto, že trvají účinky rozhodnutí o úpadku. Řečené platí bez zřetele k tomu, že usnesení soudu o zastavení řízení (pro zpětvzetí žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení) může obsahovat (zpravidla obsahuje) i akcesorický výrok o nákladech řízení.
- Vyrozumění o přerušování řízení ve smyslu § 140a odst. 4 IZ je rozhodnutím, jímž se upravuje vedení řízení, a které soud činí formou usnesení. **Usnesení NS ze dne 31.7.2019, sen.zn. 29 Cdo 4524/2017**

Pokuta za správní delikt

- Pokuta uložená dlužníku za správní delikty podle § 26 odst. 1 písm. c) a i), odst. 2 zákona č. [251/2005](#) Sb., o inspekci práce, je pohledávkou vyloučenou z uspokojení v insolvenčním řízení podle § 170 písm. d) IZ (**usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4.2.2010, č. j. 22 Ca 234/2009-39, uveřejněného pod číslem 2134/2010 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu**).

Mimosmluvní sankce. Příslušenství.

- V insolvenčním řízení se zásadně neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku mimosmluvní sankce, včetně nezaplacené blokové pokuty [§ 170 písm. d) IZ], ani jejich příslušenství, včetně nákladů za nařízení daňové exekuce (§ 182 a § 183 DŘ). Přihlášku takové pohledávky insolvenční soud odmítne podle § 185 IZ (**usnesení VSP ze dne 7.9.2012, sp. zn. 1 VSPH 1159/2012, - R 44/2013**).

Paušální částka nákladů řízení o přestupcích

- Pohledávka vzniklá před rozhodnutím o úpadku dlužníka a představovaná paušální částkou nákladů řízení o přestupcích není mimosmluvní sankcí ve smyslu ustanovení § 170 písm. d) IZ (ani „příslušenstvím“ takové mimosmluvní sankce) a je-li řádně a včas přihlášena, lze ji uspokojit v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka (**viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.11.2017, sen. zn. 29 NSČR 116/2015 – R 24/2019**, popř. 29 NSČR 16/2016, 29 NSČR 82/2016 a sen. zn. 29 NSČR 85/2016).

Paušální částka nákladů trestního řízení

- Pohledávka vzniklá před rozhodnutím o úpadku dlužníka a představovaná paušální částkou nákladů trestního řízení ve smyslu § 152 odst. 1 písm. d) zákona č.141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestního řádu) [ve znění účinném do 31. prosince 2009], jejíž výši vymezuje ustanovení § 1 a § 3 vyhlášky č. [312/1995](#) Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, není mimosmluvní sankcí ve smyslu ustanovení § 170 písm. d) IZ; je-li řádně a včas přihlášena, lze ji uspokojit v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka (**usnesení NS ze dne 27. 6. 2018, sen. zn. 29 ICdo 17/2017**).

Daňová exekuce. Daňové řízení. Příslušenství.

- Pohledávka vzniklá před rozhodnutím o úpadku dlužníka a spočívající v náhradě hotových výdajů vzniklých při provádění daňové exekuce (§ 182 odst. 2 a 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) není mimosmluvní sankcí ve smyslu ustanovení § 170 písm. d) IZ a je-li řádně a včas přihlášena, lze ji uspokojit v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka. **Rozsudek VS v Praze č.j. 104 VSPH 300/2019-46 ze dne 30.9.2019**

Jistota.

- Lhůta ke složení jistoty na náklady řízení incidenčního sporu určená ustanovením § 202 odst. 3 insolvenčního zákona je při platbě jistoty prováděné na základě bezhotovostního příkazu k úhradě prostřednictvím banky (poskytovatele platebních služeb) zachována, jen je-li stanovena částka (jistota) nejpozději posledního dne lhůty připsána na účet příslušného insolvenčního soudu. **Usnesení NS ze dne 30.5.2019, sen.zn. 29 ICdo 141/2018**

Tvrzení i prokázání pohledávky popřené správcem jen co do pravosti

Ve sporu o určení pravosti nevykonatelné pohledávky popřené insolvenčním správcem, v němž insolvenční správce není vázán důvody svého popření, a který mohl vyvolat (co by určitý popěrný úkon) i popěrný úkon insolvenčního správce omezený jen na prohlášení, že insolvenční správce popírá pohledávku zcela (respektive v plné výši) co do pravosti, bez uvedení bližšího důvodu popření, žalobce (přihlášený věřitel) není zbaven povinnosti tvrzení ohledně vzniku a trvání přihlášené pohledávky jen proto, že popěrný úkon insolvenčního správce se omezil pouze na uplatnění (nedůvodné) námitky promlčení. Ohledně těchto svých tvrzení pak žalobce nese i povinnost důkazní. **Rozsudek NS ze dne 31.7.2019, sen.zn. 29 ICdo 110/2017**

Nároky SVJ. Pohledávka za podstatou.

- Nejsou-li v době po prohlášení konkursu na majetek vlastníka bytové jednotky řádně hrazeny náklady spojené s její správou, je společenství vlastníků jednotek oprávněno uplatňovat takto vzniklou pohledávku vůči insolvenčnímu správci dlužníka jako osobě s dispozičním oprávněním. Jde o pohledávku za majetkovou podstatou podle § 168 odst. 2 písm. b/ IZ bez ohledu na to, zda a kdo bytovou jednotku užívá. **Rozsudek NS ze dne 31. 10. 2018, sen. zn. 29 ICdo 97/2016)**
-
- § 168 IZ

Zajištění

Zajištění dluhu. “Pořadí pohledávky.”

- Námitka, že pohledávka má lepší pořadí, než s jakým byla uplatněna v přihlášce, není popřením pořadí pohledávky podle § 195 IZ.
Rozsudek NS ze dne 28.3.2019, sen.zn. 29 ICdo 95/2017
- § 2 písm. g) IZ., § 167 odst. 1 IZ., § 195 IZ., § 398 odst. 3 IZ.

Zpětvzetí zajištění.

- Zástavní věřitel, který přihlásil pohledávku zajištěnou zástavním právem do insolvenčního řízení, se i v průběhu insolvenčního řízení může vzdát zástavního práva (způsobem předjímaným předpisy, podle nichž bylo zřízeno).

Zástavní věřitel, který přihlásil pohledávku zajištěnou zástavním právem do insolvenčního řízení, může kdykoli v průběhu insolvenčního řízení „vzít zpět“ právo na „přednostní“ uspokojení pohledávky ze zajištění (ze zpeněžení zástavy), a to bez zřetele k tomu, že se současně nevzdal zástavního práva.

Věřiteli, jehož pohledávka byla (již) zjištěna jako zajištěná, při schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře nevzniká po zpětvzetí práva na uspokojení ze zajištění právo na uspokojení pohledávky s ostatními nezajištěnými věřiteli.

Zajištěný věřitel, který vzal právo na uspokojení pohledávky ze zajištění v plném rozsahu zpět do skončení přezkumného jednání o této pohledávce, se při oddlužení plněním splátkového kalendáře uspokojuje s ostatními nezajištěnými věřiteli jako nezajištěný věřitel. **Usnesení NS ze dne 27. 3. 2018, sen. zn. 29 NSČR 34/2016**

Zpětvzetí zajištění částečné

Zajištěný (zástavní) věřitel, jemuž podle hmotného práva (nebo i podle procesního práva) bylo zřízeno zajištění jedním právním jednáním pro celou zajištěnou pohledávku, a který tuto pohledávku přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek jeho osobního a zástavního dlužníka jako pohledávku s právem na uspokojení ze zajištění, může do skončení přezkumného jednání o této pohledávce vzít zpět právo na uspokojení ze zajištění jen jako celek; procesní úkon, jímž takový zajištěný věřitel vezme právo na uspokojení ze zajištění zpět jen „zčásti“, je ve smyslu § 43 odst. 2 věty druhé o.s.ř. (potud přiměřeně aplikovatelného dle § 7 IZ) vadným podáním, k němuž soud nepřihlíží, dokud nebude řádně opraveno nebo doplněno.

Je-li úpadek dlužníka řešen oddlužením a je-li způsobem oddlužení plnění **splátkového kalendáře**, pak věřitel, který v insolvenčním řízení uplatnil vůči dlužníku, jenž je jeho osobním i zástavním dlužníkem, pohledávku s právem na uspokojení ze zpeněžení zástavy (zajištění), se uspokojí (může uspokojit) jen z výtěžku zpeněžení zástavy (zajištění); to platí bez zřetele k tomu, že výtěžek zpeněžení zástavy (zajištění) nepostačuje k plnému uspokojení pohledávky takového zajištěného věřitele.

Jen tehdy, je-li úpadek dlužníka řešen oddlužením a je-li způsobem oddlužení **zpeněžení majetkové podstaty**, se ta část pohledávky zajištěného věřitele, která nebyla uspokojena z výtěžku zpeněžení zajištění, uspokojí (z výtěžku zpeněžení ostatního majetku náležejícího do majetkové podstaty dlužníka) stejně jako ostatní nezajištěné pohledávky; je tomu tak proto, že při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a zpeněžení majetkové podstaty při oddlužení má tytéž účinky jako zpeněžení majetkové podstaty v konkursu (§ 398 odst. 2 věta první insolvenčního zákona). **Usnesení NS ze dne 29. 8. 2018, sen. zn. 29 NSČR 150/2016 § 398 IZ**

Parcelace pohledávky

- Věřitel, jenž přihlásil do insolvenčního řízení pohledávku, jejíž zajištění bylo zřízeno jedním právním jednáním pro celou zajištěnou pohledávku (jistinu i její příslušenství představované úroky, úroky z prodlení nebo náklady spojenými s vymáháním pohledávky), nemůže v přihlášce pohledávky tuto pohledávku uplatnit částečně jako zajištěnou a částečně jako nezajištěnou, ale buď zcela jako zajištěnou či zcela jako nezajištěnou. Jestliže tak věřitel přes výzvu insolvenčního správce neučiní, je důvod nepřihlížet k přihlášce pohledávky (§ 188 odst. 2 IZ) v rozsahu, v němž věřitel vadně přihlásil právo na její přednostní uspokojení ze zajištění (srov. opět obdobně § 174 odst. 3 IZ), a tedy i důvod odmítnout přihlášku (§ 185 IZ) jen co do práva na přednostní uspokojení pohledávky (co do práva uspokojení pohledávky ze zajištění). **Usnesení NS ze dne 30.9.2019, sen.zn. 29 NSCR 63/2018**

Vykonatelnost

Vykonatelná pohledávka. Důvody popření v incidenčním sporu § 190 odst. 1, § 197 odst. 1, § 199 odst. 1, 3 a § 410 IZ ve znění účinném do 30. 6.2017

- Proti popřené pohledávce v žalobě dle § 199 IZ mohou být uplatněny pouze skutečnosti, pro které v oddlužení insolvenční správce (dlužník) popřel vykonatelnou pohledávku věřitele a které jsou uvedeny v popěrném úkonu insolvenčního správce (dlužníka) při přezkumném jednání a **zapsány jako výsledek přezkumného jednání** do seznamu přihlášených pohledávek, který tvoří součást zápisu o přezkumném jednání. **Rozsudek VS ze dne 24. 10. 2018, sen.zn. 14 VSOL 777/2018** (27 ICm 1771/2014, KSBR 27 INS 18828/2013)
- GP VS 6/2019

Vykonatelná pohledávka. Rozhodčí nález.

- Rozhodčí nález je listinou, která je způsobilá doložit v insolvenčním řízení vykonatelnost pohledávky věřitele (§ 177 věta druhá IZ, ve znění účinném do 30. června 2017). **Rozsudek NS ze dne 24. 10. 2018, sen. zn. 29 ICdo 72/2016**
- § 177

Ostatní incidenční spory

Excindační řízení X spor o určení vlastnictví

- Při souběhu incidenční žaloby o určení vlastnictví a incidenční vylučovací žaloby, jejímž základem je mezi týmiž účastníky spor o vlastnické právo k témuž majetku, je namístě vždy zvažovat, zda řízení o vylučovací žalobě nemá být přerušeno dle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř. proto, že probíhá řízení (řízení o určení vlastnictví), v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu.
Rozsudek NS ze dne 30.4.2019 sen.zn. 29 ICdo 169/2017

- **Náklady řízení vzniklé státu. Správce. § 202 IZ**
- Ustanovení § 202 odst. 1 a 2 IZ zakládající v incidenčních sporech vůči insolvenčnímu správci výjimku z obecné úpravy ustanovení § 142 a následujících o.s.ř. se vztahuje nejen na rozhodování o náhradě nákladů řízení mezi účastníky řízení, ale aplikuje se i v případě rozhodnutí o náhradě nákladů řízení vzniklých státu. **Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 3. 2019, sen.zn. 15 VSOL 281/2019** (22 ICm 2119/2014, KSOS 22 INS 26922/2013)
- GP VS 6/2019

Smír v řízení o odpůrčí žalobě.

- Povaha řízení o odpůrčí žalobě podle insolvenčního zákona nevyklučuje skončení řízení soudním smírem.
Rozsudek NS z 29. 7. 2019, sen. zn. 29 ICdo 108/2017

Další část rozhodnutí 29 ICdo 108/2017

- „Povaha věci“ zjevně nevylučuje možnost skončit řízení soudním smírem u incidenčního sporu, který má povahu (pouhé) žaloby o splnění povinnosti, konkrétně u incidenčního sporu o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem (§ 159 odst. 1 písm. e/ IZ).
- U kombinovaného typu sporu, jímž je incidenční spor o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela (§ 159 odst. 1 písm. c/ IZ) vylučuje možnost skončit řízení soudním smírem jiný mechanismus schvalování případné dohody o vypořádání společného jmění manželů uzavřené insolvenčním správcem dlužníka; srov. § 271 a § 272 insolvenčního zákona (pro dříve zahájená řízení o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, jež nejsou vedena jako incidenční spor, srov. i § 273 odst. 1 IZ).

Smír u dalších incidentů - 29 ICdo 108/2017

- Také u těch incidenčních sporů, jež mají podobu výlučně určovacích žalob (jde o incidenční spory uvedené v § 159 odst. 1 písm. a/, b/, f/ a g/ IZ) povaha věci nevyklučuje uzavření soudního smíru.
- Povaha věci nevyklučuje uzavření soudního smíru ani u dalších sporů, které zákon označí jako spory incidenční (§ 159 odst. 1 písm. h/ IZ). Jde o:
 - - spory dle § 203a odst. 1, § 373 odst. 6 a § 385 odst. 6 IZ;
 - - spory o určení, že pohledávka přihlášeného věřitele nadále trvá (§ 186 odst. 2 IZ);
 - - spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení plnění, jehož se týká neplatný právní úkon (§ 233 odst. 3 IZ); a
 - - spory u uložení majetkové sankce ve smyslu ustanovení § 178 odst. 1 a § 179 odst. 1 IZ.
- Rozsudek NS z 29. 7. 2019, sen. zn. 29 ICdo 108/2017

§ 111 IZ. Podmínky aplikace. Uvážení správce – úkon výhodný pro podstatu????

- Pro účely posouzení, zda jde o neúčinný právní úkon ve smyslu ustanovení § 111 odst. 1 a 3 IZ, není významné, zda se takto věřiteli dostalo na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu.
- Podstatné je, že šlo o právní úkon, který není podřaditelný některé z výjimek nastavených v § 111 odst. 2 IZ.
- Jedinou další korekcí je rozhodnutí insolvenčního správce, že neúčinnost právního úkonu dlužníka neuplatní, neboť je pro majetkovou podstatu dlužníka v konečném důsledku výhodný.
Rozsudek NS z 27. 9. 2018, sen. zn. 29 ICdo 108/2016

Dlužník jako leasingový nájemce. § 240 IZ

- Neúčinným právním úkonem bez přiměřeného protiplnění (§ 240 odst. 1 IZ) může být též právní úkon (právní jednání) dlužníka jako dosavadního leasingového nájemce, kterým dlužník se souhlasem leasingového pronajímatele převede svá práva a povinnosti ze smlouvy o finančním leasingu s následnou koupí předmětu leasingu na nového leasingového nájemce.
 - Pro zjištění výše peněžitého plnění, které z takového neúčinného právního úkonu (právního jednání) dlužníka případně ušlo z jeho majetkové podstaty, je zpravidla určující rozdíl mezi tržní hodnotou předmětu leasingu a součtem zbývajících leasingových splátek navýšených o dohodnutou prodejní cenu po ukončení leasingu. **Usnesení VS ze dne 3. 5. 2018, sen.zn. č.j. 104 VSPH 485/2017-181** (56 ICm 3377/2013, KSPA 56 INS 8104/2012)
-
- GP VS 6/2019

Odklad rozsudku o odpůrčí žalobě

- Rozsudek, jímž soud určil neúčinnost právního jednání dlužníka, má povahu rozsudku o určení, jenž se nevykonává. Odklad vykonatelnosti takového rozhodnutí pojmově nepřichází v úvahu.
- Usnesení NS z 10. 4. 2019, sen. zn. 29 ICdo 29/2019

Povinnosti znalce.

- Z povinnosti znalce vykonávat svoji činnost řádně (§ 8 zákona o znalcích a tlumočnících), tj. (mimo jiné) v souladu s (aktuálními a obecně uznávanými) pravidly svého oboru, nelze dovozovat, že při řádném postupu při ocenění podniku dojde každý znalec ke stejnému výsledku. V řadě oborů, oceňování podniků nevyjímaje, lze v souladu s pravidly daného oboru dospět k rozdílným výsledkům, v závislosti na tom, k jakému z konkurujících (obhajitelných) názorů na řešení té které dílčí otázky se konkrétní znalec přikloní. Je-li znalcem zvolené řešení v souladu s aktuálními a obecně uznávanými pravidly daného oboru, pak znalec postupoval při řešení dané (dílčí) otázky řádně, a to bez ohledu na to, zda (taktéž v souladu s aktuálními a obecně uznávanými pravidly daného oboru) lze úspěšně obhájit i řešení jiné (vedoucí k odlišnému výsledku). **Usnesení NS ze dne 19. 9. 2018, sp. zn. 29 Cdo 4803/2016**
- § 155, 171, 219

Koncentrace řízení. Hodnocení důkazu.

- Účinky tzv. koncentrace řízení podle ustanovení § 118b o.s.ř. nenastanou, jestliže účastníci nebyli o tzv. koncentraci řízení a o jejích účincích poučeni jednak v předvolání k přípravnému jednání, k jednání nebo k dalšímu jednání, jednak před skončením přípravného jednání, jednání nebo dalšího jednání, má-li v této době nastat tzv. koncentrace řízení.
- Závěr o věrohodnosti důkazu je již součástí jeho hodnocení ve smyslu § 132 o.s.ř., přičemž nelze hodnotit důkaz, který soud neprovedl.
Rozsudek NS ze dne 29.8.2019, sp.zn. 29 ICdo 176/2017

Volba členů věřitelského orgánu

- Usnesení schůze věřitelů o volbě nebo odvolání členů a náhradníků věřitelského výboru nelze zrušit postupem podle § 54 a § 55 insolvenčního zákona.
- Usnesení, jímž insolvenční soud potvrzuje volbu členů věřitelského výboru a jejich náhradníků, je ve smyslu ustanovení § 10 písm. b/ insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 11 odst. 1 insolvenčního zákona, rozhodnutím (opatřením), které insolvenční soud vydává při výkonu dohlédací činnosti a proti kterému není přípustné odvolání (§ 91 insolvenčního zákona). **Usnesení NS ze dne 29.8.2019, sen.zn. 29 NSCR 9/2018**
- **A § 10,11,54,55,91 IZ**